

Dosarul nr. 3ra-1112/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Z. Talpalaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 11 iulie 2018 Ion Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General de Poliție, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării vechimii în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 24 mai 2018 a depus la Ministerul Afacerilor Interne cerere, prin care a solicitat recalcularea și includerea în vechimea în muncă a perioadei în care a lucrat în funcția de polițist al grupului de pază și escortă al Inspectoratului de poliție Fălești cu avantaje.

A menționat că, la data de 05 iunie 2018, prin răspunsul nr. 44/10-S-389/18, Ministerul Afacerilor Interne l-a informat că, cererea sa a fost remisă spre examinare Inspectoratului de poliție Fălești.

A susținut că, la data de 22 iunie 2018 Inspectoratul de poliție Fălești i-a remis un certificat, prin care se confirmă perioadele de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fără a efectua calculul în modul stabilit de lege.

A considerat că, refuzul în recalcularea vechimii în muncă cu avantaje este ilegal și neîntemeiat.

A afirmat că, a activat în organele afacerilor interne în perioada 11 februarie 1992 – 28 noiembrie 2016, apoi a obținut calitatea de pensionar al Ministerului

Afacerilor Interne.

A relevat că, efectuând serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în perioada 11 februarie 1992-01 iunie 1999, a fost supus riscului sănătății și vieții, având contact direct cu persoanele contagioase, bolnavi psihici, infectați cu HIV, tuberculoză și alte maladii periculoase și respective a condițiilor nefavorabile de lucru, astfel, are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar.

A solicitat declararea refuzului Inspectoratului de poliție Fălești în recalcularea vechimii în muncă, exprimat în răspunsul nr. S-61 din 22 iunie 2018, ca fiind ilegal și obligarea pârâtului de a-i recalcula vechimea în muncă, luându-se în considerare 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada 11 februarie 1992 – 01 iunie 1995 și 23 mai 1997 – 01 iunie 1999, în care a activat în funcția de polițist al grupului de escortă și pază al Inspectoratului de poliție Fălești cu avantaje.

La data de 10 octombrie 2018 Ion Sîrbu a depus cerere de concretizare a pretențiilor, indicând în calitate de pârât pe Casa Națională de Asigurări Sociale și invocând că, la data de 24 mai 2018 a depus la Ministerul Afacerilor Interne cerere, prin care a solicitat recalcularea și includerea în vechimea în muncă a perioadei în care a lucrat în funcția de polițist al grupului de pază și escortă al Inspectoratului de poliție Fălești cu avantaje.

A menționat că, la data de 05 iunie 2018, prin răspunsul nr. 44/10-S-389/18, Ministerul Afacerilor Interne l-a informat că, cererea sa a fost remisă spre examinare Inspectoratului de poliție Fălești.

A susținut că, la data de 22 iunie 2018 Inspectoratul de poliție Fălești i-a remis un certificat, prin care se confirmă perioadele de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar ulterior, a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești cerere cu privire la recalcularea pensiei, anexând certificatul eliberat de către Inspectoratul de poliție Fălești și actele necesare, însă i-a fost refuzat.

A afirmat că, a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești cerere prealabilă, la care la data de 03 octombrie 2018 a primit refuz.

A considerat că, refuzul în recalcularea pensiei este ilegal și neîntemeiat.

A declarat că, a activat în organele afacerilor interne în perioada 11 februarie 1992 – 28 noiembrie 2016, apoi a obținut calitatea de pensionar al Ministerului Afacerilor Interne.

A relevat că, efectuând serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în perioada 11 februarie 1992-01 iunie 1999, a fost supus riscului sănătății și vieții, având contact direct cu persoanele contagioase, bolnavi psihici, infectați cu HIV, tuberculoză și alte maladii periculoase și respective a condițiilor nefavorabile de lucru, astfel, are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire

la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar.

A solicitat declararea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești în recalcularea pensiei, exprimat în răspunsul nr. 2633 din 03 octombrie 2018, ca fiind ilegal și obligarea pârâtului de a-i recalcula pensia, luându-se în considerare 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioadele 11 februarie 1992– 01 iunie 1995 și 23 mai 1997 – 01 iunie 1999, în care a activat în funcția de polițist al grupului de escortă și pază al Inspectoratului de poliție Fălești cu avantaje.

Prin hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de către Ion Sîrbu a fost admisă, a fost recunoscut ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la recalcularea pensiei, exprimat în răspunsul nr. 2633 din 03 octombrie 2018 și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Ion Sîrbu quantumul pensiei cu includerea recalculării vechimii în muncă, luându-se în considerare 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului – 11 februarie 1992-01 iunie 1995, 23 mai 1997-01 iunie 1999, cu avantaje conform confirmării nr. 4014 din 21 aprilie 2018, eliberată de către Inspectoratul de poliție Fălești, începând cu 01 decembrie 2016.

Prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a conchis că, în prezenta cauză, la momentul eliberării din serviciu, intimatului eronat i-a fost calculată vechimea în serviciu - 27 de ani, or, intimatul avea dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, așa cum la momentul pensionării, erau în vigoare prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, care îi conferă acest drept.

Totodată, instanța de apel a reținut că, în scopul implementării acestor prevederi, Ministerul Afacerilor Interne a adoptat ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin care s-au acordat înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special și din cadrul MAI), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din

trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, iar în urma adoptării ordinului respectiv, intimatul a cunoscut despre încălcarea dreptului său la momentul eliberării din serviciu și stabilirii pensiei pentru o vechime calculată fără avantaje.

Instanța de apel, făcând trimitere la art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, a reținut că, în cauză se atestă situația în care intimatului la momentul pensionării i-a fost calculată eronat vechimea în muncă, iar drept urmare, eronat i-a fost stabilit cuantumul pensiei și pînă la moment, intimatul a primit pensia diminuată cu suma neachitată la timp din vina organului care la momentul pensionării deținea competența de calculare a vechimii în muncă și stabilire a pensiei.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, suma pensiei neprimite de intimat din motivul calculării eronate a vechimii în muncă, urmează a-i fi recalculată și achitată ultimului fără limită de timp, calculate în baza certificatului nr. 4014 din 21 aprilie 2018, conform căruia vechimea în muncă a intimatului constituie 33 de ani 01 luni 03 zile, fiind calculată cu avantaje. Or, intimatul nu a primit pensia cuvenită din vina organului care i-a stabilit-o, iar neachitarea acesteia în momentul depistării erorii ar constitui o lipsire nejustificată a intimatului de valoarea patrimonială, care i se cuvine în baza legii.

La data de 04 iulie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la data de 01 august 2019 a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și și pronunțarea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a studiat minuțios actele normative în vigoare și nu a luat în considerare argumentele recurentului.

A menționat că, ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar depășește prevederile actului normativ, în temeiul căruia a fost emis. Or, Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 (perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

A susținut că, prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 reglementează expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și, anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

A afirmat că, 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de Ministerul Afacerilor Interne.

A relevat că, prima instanță a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze intimatului cuantumul pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 01 decembrie 2016, data recalculării pensiei efectuate de către Ministerul Afacerilor Interne.

A declarat că, conform art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993, dacă ipotetic intimatul ar avea dreptul la recalcularea pensiei în baza unor acte suplimentare, ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, adică în baza unei noi vechimi în muncă, respectiva recalculare este pasibilă efectuării pentru o perioadă precedentă de 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare. Respectiv, se constată că, soluția instanțelor judecătorești, conform căreia recurentul s-a obligat să recalculeze pensia intimatului din data recalculării acesteia, este vădit eronată, or, din materialele dosarului rezultă că, intimatul a prezentat și a depus acte suplimentare în anul 2018.

Prin referințele depuse la data de 29 iulie 2019 și 23 septembrie 2019 Ion Sîrbu, reprezentat de către avocatul Vladimir Kovali, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 02 iulie 2019 și a fost notificată recurentei la data de 22 iulie 2019, respectiv, recursul motivat depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 01 august 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu